

Krislai

Chinijos Amazonės.
Taisydami Pagadiną.
Bausmė—Nusikaltimas.
Iškepė Gyvus.
Augejaus Tvertas.
Seka Tėvo Taką...
Dūmoja Jie...
Rašo P. Balsys.

Iš Shanghajaus žinios skelbia, kad 25,000 Chinijos moterų griebiasi ginklo gynimui savo šalies nuo Japonijos bestijų.

Nėra abejonės, jog tos Chinijos amazonės bus netik fizine jėga, o ir inspiracija Chinijos didvyriškoms kovoms prieš plėšrų Japonijos imperializmą.

Kiekvienos bausmės pagrindinis tikslas—atlyginti, atmokėti prasikaltėliui. Labiausiai visuomenei yra žinoma bausmės forma—tai kalėjimas. Į jį žiūrima nevien kaip į bausmę-atlyginimą nusikaltėliui, bet dar kaip ir į pataisymo-perauklėjimo įstaigą.

Tačiau, kiek tenka pastebėti laikraščiuose, matyti judžiuose ir patirti pačiame gyvenime, tai kapitalistinės sistemos kalėjimai vieton pataisyti nusikaltėlius,—juos dar daugiau pagadina!

Žymėtina ir tai, kad pati bausmė dažniausia virsta kriminaliu nusidėjimu.

H o l m e s b u r g o kalėjime, Philadelphiaj, dėlei nepa- kenčiamų sąlygų ir blogo maisto, kaliniai apskelbė bado streiką. Sulig kalėjimo taisyklių, sužinūs bada- vimas arba atsisakymas val- gyti blogą maistą, yra nusi- kaltimu. Na, o jeigu yra nusikaltimas, tai turi būt ir bausmė-atlyginimas „nusi- kaltėjams.“ Kalėjimo virši- ninkai sugrūdo 23 kalinius į baudžiamojo skyriaus tam tikrą paruoštą urvą ir pa- leido smarkiausiai įkaitintą garą į urvą įtaisytus radia- torius. Šutino nelaimingus kalinius tol, kol 3 iš jų vi- sai sušuto, o 19 išliko vos tik pusgyviai ir nugabenti į ligoninę.

Kuomi tokią bausmę pa- vadinti, jeigu ne kriminaliu nusidėjimu?

Graikai turi legendą apie kada tai buvusį-gyvenusį karalių Augejū, laikiusi 3,000 jaučių savo tvarte, kuris per 30 metų nebuvo valomas. Kuomet Herku- les'as ėmėsi tai tvartą va- lyti, tai prisijė didžiausią upę panaudoti, kad visą brudą nuplauti...

Kurie skaitote New Yor- ko didlapius, tai be abeje jau įžiūrėjote, kokiuo Augejaus tvartu yra „demokratų“ Tammany Hall su jos „jau- čiais“ Jimmy Hines ir Ko. Prokuroras Thomas E. Dewey dabar lošia Herkule- so rolę.

K a i k u r i e pažangiosios sriovės laikraščiai dažnai bando pataisyti fašistuko Vyto Širvydo krapaliojimus „Vienybėje“ apie smetoninę „demokratiją.“

Tai bergždžias darbas... V. Širvydas turėtų būt vi- siems prisiminimu šio lie- tuviško posakio: „Vėžio vaikas seka savo tėvo ta- ką.“

Tysliava apleisdamas

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Kasdien Skaitykite
"LAISVĖ"
Sekite žinias iš karo ei-
gos Ispanijoje ir kon-
flikto tarpe Sovietų Są-
jungos ir imperialisti-
nės Japonijos.

No. 204 Telephone STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Rugpjūčio (Aug.) 31, 1938 Pavienio Numerio Kaina 3c Metai XXVIII, Dienraščio XX

Nazių Orlaivių Mechanikai Ispanijoje Jau Būsią Reika-lingi Pačiam Hitleriui

Barcelona, Ispanija. — Liaudiečių suimtas Vokietijos lakūnas Erich Naumann sako, kad Hitleris planuoja atšaukti daugumą savo orlaivių mechanikų iš Ispanijos. Jie būsią reikalingi Vokietijai akivaizdžios jos grąsinamo karo prieš Čechoslovakiją.

HITLER APŽIORINĖJO SAVO TVIRTOVES IR ARMIJĄ FRANCIJOS PASIENYJ

Strasbourg, Francija. — Hitleris apžiūrino Vokietijos tvirtumas Francijos pasienyje ir darė apžvalgą nazių armijai toj srityje. Tuo tarpu Francijos armija manevravo tik už 100 mylių nuo Vokietijos sienos.

Atvykus Hitleriui, naziai tuoj uždarė tarptautinį Rhein upės tiltą. Su Hitleriu atvažiavo ir aštuoni aukščiausi Vokietijos gene-rolai į Kehl miestą, antrojo pusėj upės prieš pat Strasbourgą.

Hitleris taip pat atsilankė Offenbūrgan, arti Šveicarijos rubežiaus.

Šveicarijos vyriausybė susirūpinus, kad Vokietijos generolai planuoja maršuoti per Šveicariją, idant ap- lenkt Francijos tvirtumas, ir iš Šveicarijos užpult Franciją.

50 Japonijos Lėktuvų Oro Bombomis Užmušė per 1000 nekariškių chinų, užpuldami Kingshaną, už 78 mylių į šiaurį vakarus nuo Hankowo.

Sakoma, kad Naziai Tik 2 Mėnesius Tegaltų Kariaut

London. — Anglijos poli- tikai gavo žinių, kad Vokietija turi permažai medžiagų ilgesniam karui. Sako, Vokietijai užtektų tik porai mėnesių įvairių reikmenų, jeigu jai prisieitų kariaut su Anglija, Francija, So- vietais, Čechoslovakija, Ru- munija ir Jugoslavija, ne- žiūrint, kad Hitleriui talti- ninkautų Mussolinis.

19 Chinų Lėktuvų Sunai- kino 6 Japonų Bombinius Lėktuvus smarkiaame oro mūšyje ties Shuikwanu. Chinų lėktuvai buvo „rusiš- ki“.

„V-bė“ su savimi išsinešė ir kolumną „Kasdieną.“ Tas Montrealo Marijai Aukštaitėi išspaus ne vieną asarą...

Gavę vilko bilietus J. Tys- liava ir smetoninis atsargos kapitonas P. Jurgėla, sako- ma, dūmoja užsidėti savait- nį laikraštį. Nepavydėtinas užsiėmi- mas, ypač šiais laikais.

Hitler Šaukia Angliją Priverst Čechoslovakiją Nusileist Naziam

Berlin. — Vokietijos už- sienio reikalų ministerija šaukia Angliją „kuo grei- čiausiai ir stipriai“ verst Čechoslovakiją pateikti reikalavimus Sudetų vokie- čių-nazių Čechoslovakijoj. Jeigu tie nazių reikalavimai nebus patenkinti, tai išsi- vystys „aštri padėtis“ kaip grumoja Hitlerio valdžia.

Grasina Panašiu Žygiu Kaip Prieš Austriją

Vokietijos vidaus reikalų ministeris W. Frick viešai pareiškė, kad Čechoslovaki- jos vokiečiai turi būt „ap- saugoti“ tokiu žygiu, kaip Austrija buvo prijungta Vokietijai.

Jau Atėjęs Laikas

Praha, Čechoslovakija. — Antras po Henleino aukšta- sis vadas Čechoslovakijos vokiečių-nazių K. H. Frank, kalbėdamas užsieninių vo- kiečių suvažiavime Vokietij- joj, arti Čechoslovakijos sienos, užreiškė, kad jau „atėjo laikas galutiniai ir spren- džiamajai kovai“ prieš Če- choslovakiją.

200,000 Japonų Atakuo- ja Chinus—Klumpsta Ja- ponų Karo Laivai

Shanghai, rugpj. 30.—Ja- ponai praneša, kad jie po 4 valandų baisiam mūšiui at- ėmė iš chinų Hwoshan mies- tį ir jau artinasi prie Tei- ano su geležinkelio stočia; tai dabar japonam telieka 98 mylios į vakarus iki Hankowo, Chinijos laikinos sostinės.

Pranešama, kad Yangtze upės klonyje dabar, 110 iki 140 laipsnių karščiuose, ker- tasi 200,000 japonų prieš chinus, kurių esą ketverta tiek daugiau.

Vienas chinam palengvi- nimas, tai kad Yangtze upės potvinis tiek atslūgo, kad jau negali jaja aukštyn plaukti didesnieji japonų ka- riniai laivukai ir bombar- duot pakraštinius chinų miestus. Bet tebelieka pot- vino padarytos milžiniškos al- balos ir klampynės su di- džiais spiečiais ligas nesan- čių uodų ir musų.

Motina 115 Metų; Keturi Sūnūs 90 iki 97 Metų

Istanbul, Turkija. — Sari Fatmai suėjo 115 metų am- žiaus. Fatmos gimtadienio minėjime dalyvavo ir ketu- ri jos sūnūs nuo 90 iki 97 metų amžiaus. Jos vyras mirė 8 metai atgal, sulau- kęs 110 metų.

Anglija Tik „Ramiai, be Grumojimų“ Perspės Nazius

London.—Čia yra supran- tama, kad Anglijos valdžia įpareigos savo ambasadorių Hendersoną „ramiai ir be grumojimų“ persergėt Vo- kietiją, kad jeigu jinai prad- sės karą prieš Čechoslova- kiją, tai pati Vokietija atsi- dur pavojuje.

Berlin. — Vokietijos už- sienio ministerija per savo organą perspėja, kad išsi- vystys „aštrus krizis“ jeigu Čechoslovakija nepatenkins savo nazių (ir Hitlerio) rei- kalavimų.

Henlein Nesukalbamas

Praha. — Anglijos tarp- ninkas lordas Runciman stengėsi įtikinti K. Henleina, Čechoslovakijos nazių ko- mandierių, kad eity pasikal- bėt su šalies prezidentu Beneš'u kas liečia tautinius nazių reikalavimus ir val- džios planą dėlei praplati- nimo teisių įvairioms tau- toms, gyvenančioms Če- choslovakijoj. Henlein atmetė Runcimano pasiūlymą.

Ispanijos Liaudiečiai Apsupę 3 Fašistų Divi- zijas Almaden Fronte

Hendaye, Franc. - Ispani- jos pasienis. — Liaudiečiai atkariavo nuo fašistų mies- telius Matellarno, La Higue- ras, Casa de Hibera, Zarza- capilla, Campanillo, Ben- queraoia ir kitus pietiniai- vakarinėje Ispanijoje ir da- sigrūmė iki fašistų centro Castueros. Per trejetą pas- kutinių dienų fašistai šiame fronte tapo atmeti 22 my- lias atgal.

Kiek pirmiau fašistams buvo telikę tik keliolika mylių iki Almadeno gyvs- dabrio kasyklų; o dabar jie stengiasi įsidrūnti apsigy- nimui jau už 45 mylių į va- karus nuo Almadeno.

Ispanijos respublikos ka- riuomenė nukirto fašistam Franco divizijas vienoje al- kūnėje vingiuotos Zujar upės.

Fašistų pradėta ofensyva prieš Almadeną virto jų bė- gimu atgal į vakarus, linkon Portugalijos sienos.

Paryžius. — Italijos val- džia išvijo Francijon 50 francūzų fermerių šeimų, kurios turėjo ūkius Ita- lijos pusėj arti Francijos rubežiaus.

Mussolinio karo inžinie- riai dabar stato tvirtumas- tų fermerių žemėj.

Chinų Partizanai Užklupo Shanghai Priemiestį; Vos Pa- spruko 4 „Aukštį“ Japonai

Shanghai, Chinija, rugpj. 30. — Chinų partizanai dien- nos laiku užpuolė japonus Shanghajaus poniškoj dalyj Hungjao ir sudegino viešle- lio tiltą. Vos paspruko Ja- ponijos ambasadorius Tani ir trys aukšti japonų valdi- ninkai, žaidžiusieji golfą anapus tilto.

PAGAL KALĖJIMO GALVŲ ISAKYMĄ, ŽMOGŽUDIŠKAI KEPINO KALINIUS

Philadelphia, Pa. — Tai- pats Holmesburgo kalėjimo galva W. B. Mills arba jo antrininkas Fr. Crane įsa- kė kalėjimo sargams „ke- pint“ atskirame „juodame urve“ 23 kalinius, sako Philadelphia miesto koro- neris C. H. Hersch. Taip, užkūrus smarkiausiai radia- torius ir uždarius urvo lan- guos, ten ir buvo mirtinai sukepinti keturi kaliniai, o 19 kitų, galop, išnešti pus- gyviai ir apalpę. Jie buvo keptinami kaip kalinių bada- vimo streiko vadai, idant greičiau sulaužius tą strei- ką.

Hersch, apžiūrėjęs tą in- kvizitorišką urvą ir iškvotęs sargybinius, atrado, kad tik pagal aukščiausių kalėjimo viršininkų įsakymą sargy- biniai tegalėjo paleist tokį žmogžudiškai karštą garą į „baudžiamąją skylę.“

London. — Šiomis dienomis 42 Anglijos karo laivai manevruos Šiaurinėj Jūroj, kurią Vokietija vadina „vo- kiškąja jūra.“

San Francisco Sandėlių Lo- kantas prieš CIO Uniją

San Francisco, Calif, rug- pjūčio 29.—Laivų kompani- jos pasirašė sutartį su CIO Marinių Unija, bet atsi- sako panaujint sutartį su CIO Laivakrovių Unija. Tuomi bosai stengiasi sulau- žyt vienybę tarp laivakrovių ir marinių.

Pirmininkas CIO Sandė- lių Darbininkų Unijos, Eu- gene Paton nurodo, kad sa- vininkai tyčia uždarė 180 sandėlių, paskelbdami lo- kautą, idant suardyt šią uniją.

Darbininkai, iš savo pu- sės, paskelbė streiką prieš tuos sandėlius. Streikui va- dovauja Harry Bridges, CIO srities direktorius ir pirmininkas T a r p tautinės Laivakrovių ir Sandėlių Darbininkų Unijos.

Amerikos Darbo Federa- cijos aukštieji vadai eina iš- vien su laivų kompanijomis ir sandėlių savininkais prieš CIO unijas.

ORAS

Šiandien abelnai giedra.— N. Y. Oro Biuras.

Kitas Dies'o Tyrinėji- mo Komisijos Liūdy- tojas Taipgi Vagis

Japonija Atmeta USA Pro- testą prieš Jos Lakūnų Žvėriškumą

Tokio. — Japonija atme- tē Jungtinių Valstijų pro- testą, kad japonų lėktuvai kulkasvaizdžiais užpuolė chi- nų-amerikonų keleivinį or- laivį ties Kantonu ir šaudė jį net tada, kai tas orlaivis nusileido ant vandens, ir pylė kulkasvaizdžių ugnį į amerikietį lakūną Woodą, kada jis plaukė iš orlaivio į kraštą.

Iš minimo orlaivio išimta 14 chinų lavonų, visi japo- nų sušaudyti.

EXTRA!

DIES REIKALAUJA TUOJ DEPORTUOTI H. BRIDGESĄ

Washington, rugpj. 30. — Dies, pirmininkas atžaga- reivių kongresmanų tyrinė- jančios komisijos, pareikala- vo, kad Amerikos darbo mi- nisterija tuojaus deportuotų iš šios šalies į Australiją Harry Bridgesą, CIO unių vadą Californijoj, kaip ko- munistą ir „streikų kursty- toją.“

KARO LĖKTUVAI SKRI- SIĄ 400 MYLIŲ PER VALANDĄ

Los Angeles, Cal., rugpj. 30. — Buves Rusijos ofi- cierius Al. P. Seversky, da- bar atskridęs 2,600 mylių iš New Yorko į Los Angeles per 10 valandų, 3 minutes ir 7 sekundas, ir sumušęs ame- rikinį greičio-tolio rekordą, dabar sako, kad jis statys lengvus karinius lėktuvus, kurie skrisią po 400 mylių per valandą.

Seversky yra vienas iš in- žinierių, statančių naujoviš- kus karo lėktuvus Amerikos valdžiai.

Trockistas Martin Grasina Ištraukt Auto. Darbininkų Uniją iš CIO

Detroit, Mich., rugpj. 30. —Homer Martin, trockistas pirmininkas Jungtinės Au- tomobilių Darbininkų Uni- jos, pareiškė, kad jo santi- kiai „labai įtempti“ su J. L. Lewisu, generaliu presiden- tu CIO unių. Martin jau kalba apie „savo“ unijos iš- traukimą iš CIO.

Jis kerštauja prieš Lewi- są ypač dėl to, kad Lewis pasiūlė priimt atgal R. Frankensteeną ir tris kitus unijos vice-prezidentus, ku- riuos Martinas išbraukė už jų „bendradarbiavimą su komunistais.“ Lewis ragino Martiną palikt jo kirvirčius su „raudonaisiais“ išspręst būsiam unijos suvažiavi- mui.

Washington. — Edward F. Sullivan, smarkiausias liūdytojas Dies'o kongresi- nės komisijos prieš komu- nistus ir CIO unijas, taipgi yra vagis. 1932 m. vasario 4 d. aukštesnysis teismas Cambridge, Mass., nutiesė Sullivaną šešiem mėnesiam į pataisos kalėjimą, atlas- damas, kad

„Edward Francis Sullivan iš Bostono 1931 m. spalį 3 d. tikrai pavogė \$425 iš Ed. P. Rice'o, gyvenančio Mel- rose, Mass.“

Bet kad Sullivan žadėjo atmokėti Rice'ui pavogtus pinigų, tai kalėjimo baus- mē buvo atšaukta tokia są- lyga, kad Sullivan tikrai su- gražins Rice'ui \$425 paskir- tu laiku.

Tas atžagareivio kon- gresmano Dies'o „žvaigždė- liūdytojas“ prieš raudonuo- sius, Sullivan buvo, be to, aštuonius kartus areštuotas ir nubastas už girtumą, už važinėjamą automobilį be laisnio ir kt.

Sullivan yra kompanijų šnipas ir streiklaužis, taip- gi kurstytojas prieš katali- kus ir žydus.

Kriminalistų, Streiklaužių ir Fašistų Šaika

Kitas Dies'o komisijos „žvaigždinis“ liūdytojas prieš raudonuosius, Alvin L. Halpern greit pabėgo iš Washingtono, bet šiomis dienomis buvo už akių ten nuteistas kaip vagis.

Trečias liūdytojas tos ko- misijos, susidarancios iš re- publikonų ir atžagareivių demokratų k o n g r e s m a n ų, tai streiklaužis prieš Ame- rikos Darbo Federacijos uniją, James B. Matthews; ketvirtas — „sidabramarški- nis“ Amerikos fašistų va- das Walter Steel.

Visiem šiem ir panašiem gaivalam tyrinėjančioji ko- misija leido šnekėt, ką tik jie norėjo per 8 dienas, bet garsiam laikraščių rašytojui Heywood Brownui, presi- dentui Amerikos Laikrašti- ninkų Gildijos (unijos), te- davė kalbėt tik lygiai vieną minutę.

Dabar ši „raganų gaudy- mo“ komisija važiuosianti tyrinėti Hollywoodo juda- myjų paveikslų aktorius ir Minnesotos Farmerių-Dar- bo Partiją kaip „komunis- tų rėmėjus.“

Manchukuo Kareivių Didelis Sukilimas prieš Japonus

Shanghai. —Septyni tūks- tančiai Manchukuo, Japoni- jos kolonijos, kareivių su- kilo prieš Japonijos koman- dierius Changli ir Luanchi miestuose, rytinėj Hopeh provincijoj.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year.....	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year.....	\$6.00
Foreign countries, per year.....	\$6.50
Canada and Brazil, per year.....	\$5.50
United States, six months.....	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months.....	\$3.25
Foreign countries, six months.....	\$4.00
Canada and Brazil, six months.....	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ar Jie Klausys?

Santikiai tarpe Vokietijos ir Čekoslovakijos nešvelnėja, bet vis aštrėja. Tiesa, paviršiai dalykus imant, atrodo, viskas tyku. Bet tie, kuriems prieinama dalykų padėti pažinti iš arčiau, suranda kitaip.

Vokietijos naziai slapta ruošia viską ginkluotam puolimui ant Čekoslovakijos, nepaisydami, kokios bus pasekės ty turinėjimui ir taikymui, kuriuos bando padaryti Anglijos lordas Runciman. Jie ruošia sau ir talkininkus. Pastaromis dienomis pasikvietimas Vokietijon Vengrijos diktatoriaus Horthy'io aiškiai rodo uolų Vokietijos ruošiamą ginkluotam puolimui ant demokratinės Čekoslovakijos.

Šitaip dalykams esant, demokratiniai kraštai pakartotinai, tiesioginiai ir netiesioginiai, pareiškė, kad jie stovės už nugaros Čekoslovakijos, jei Vokietija ją puls. Ypačiai atvirus ir nesvyruojančius pareiškimus padarė Sovietų Sąjunga ir Francija, kurios yra sudariusios su Čekoslovakija apsigynimo sutartį.

Smagu konstatuoti, kad šiomis dienomis ir tūli Anglijos politikos vyrai panašius pareiškimus padarė. Jei Vokietija pradės ginkluotą veiksmą prieš Čekoslovakiją, nurodė jie, tai kils pasaulinis karas.

Dar smagiau, kai šiomis dienomis Jugoslavija ir Rumunija pasisakė stovėsiančios su Čekoslovakija, jei ją Hitleris pradėtų pulsti.

Vadinasi, penkios didelės jėgos—Sovietų Sąjunga, Francija, Anglija, Jugoslavija ir Rumunija—įspėja Berlyno fašistus, kad nesmarkautų, nes jiems bus karšta.

Dabar išsiriša ir tas klausimas, dėl kurio daugelis žmonių iki šiol sau laužė galvas, būtent: kaip Sovietų Sąjunga galėtų Čekoslovakijai padėti, kai ji su ta šalimi nesiribuoja? Išsiriša, taigi, ta prasme, kad Sovietų Sąjungai būtų kelias atdaras per Rumuniją.

Šiomis dienomis liberalų savaitraštyje „The Nation“ tilpo įdomus Maxwellio Stewarto straipsnis apie Čekoslovakiją. Autorius lankėsi Sovietų Sąjungoje ir Čekoslovakijoje ir kalbėjosi su įžymiais abiejų kraštų politikais. Jis žymi, kad Pragoje šiuo tarpu daugiausiai vilties dedama Sovietų Sąjungoje, nors to viešai ir neskelbia. Čekoslovakijos paprastai piliečiai ir politikai mano, kad SSSR geriausias jos draugas ir daugiausiai jai padėtų atsiginti nuo Vokietijos barbarų. Ji, mat, stipri, vieninga ir ištikima savo pažadams.

Taigi dalykų padėtis aiškėja. Jėgos kristalizuoja. Jos kristalizuoja geraija kryptimi. Todėl Berlyno viešpačiai turi labai gerai pagalvoti apie tai, ką jie ruošiasi pradėti veikti. Jie turi klausyti pasaulio balso, demokratinio pasaulio įspėjimo.

Bet ar jie klausys?!

Automobilistai Su Lewisu ir CIO

Mums atrodo, kad CIO prezidento pasiūlymas automobilistų unijai išlyginti nesusipratus, yra vietoj ir jis labai remtinas. J. L. Lewis, kaip jau žinia, patiekė planą, sulgę kuriuo visi suspaudotieji unijos vice-prezidentai turi būti priimti atgal į uniją ir visas reikalias turėtų eiti taikiu keliu iki sekančios unijos konvencijos.

Tai sveikas sumanymas, geras planas. Tačiau trockistas Martinas, kuriam rūpi uniją griauti, o ne statyti, nenori plano priimti.

Pranešimai skelbia, jog milžiniška dauguma automobilistų unijistų sveikina Lewiso planą ir žada jį energiška remti. Puiku! Jei tik automobilistai stovės tvirtai su CIO vadovybe, su patiekto planu, tai jie ir laimės: išgelbės uniją iš krizio, nepaisant trockistų ir kitokių ne-naudėlių, pasimojusių uniją suskaldyti.

„Demokratija Ar Fašizmas?“

Po šita antrašte Kompartijos Centro Biuras išleido lietuvių kalboj USA Komunistų Partijos 1938 m. Rinkimų Platformą, kuri neužlgo bus siuntinėjama lietuviams komunistams ir šiaip pažangiems žmonėms platinimui. Ši platforma—įdomus dokumentas. Platformos įžangoj randame:

„Su šių metų kongresiniais rinkimais tampriai surišta Amerikos žmonių gyvenimas, laisvė ir džiaugsmas—visa ateitis šalies, kurią mes mylime.

„Demokratija ar fašizmas—kuris laimės? Greitas gerovės atsteigimas žmonėms, ar didžiojo kapitalo streiko tęsimas? Šie klausimai stovi prieš kiekvieno mūsų akis prisiartinant 1938 metų rinkimams.

„Žmonės žino puikiai, ko jie nori. „Žmonės nori darbų ir ateities užtikrinimo.

„Tačiau naujas ekonominis krizis paralyžiuoja mūsų kraštą. Wall gatvės monopolijos, kurios yra atsakingos už krizį, bando panardinti žmones vargan ir pavergti juos.

„Žmonės nori taikos.

„Tačiau karo liepsnos, uždegtos Ispanijoje, Kinijoje ir Ethiopijoje fašistų barbarų, valdančių Vokietiją, Italiją ir Japoniją, grąšina įtraukimu Amerikos ir viso pasaulio į karą.

„Žmonės nori demokratijos.

„Tačiau Teisių Bilius ir Konstitucija, už kurią mūsų protėviai kovoję ir mirę, dabar yra ekonominių rojalistų puolama ir laužoma prieš mūsų akis.

„Didysis biznis eina linkui fašizmo. Tačiau didysis biznis gali būti nugalėtas. Ir jis bus nugalėtas, kadangi pas žmones ir vėl apsirėškė 1776 metų dvasia. Lincolnio dvasia tebegyvuoja. Demokratijos dvasia ir vėl kyla pirmyn žengiančiame darbo ir demokratijos judėjimuose, beaugančioje žmonių vienybėje.

„Amerikos žmonės gerai atsimeina skurdą viešpataujant „senosios dalybos“ republikonams. Jų neapgaus reikimu apie „Naujosios Dalybos diktatūrą.“ Jie laimėjo gan daug prieš Naujosios Dalybos ir pasiruošę ją ginti. Jie pasiruošę laimėti naujas pergales, daugiau demokratijos, laimėti ateities būvio užtikrinimą, darbų ir taiką.

Būtų gerai, kad ši platforma (išleista 4 puslapių lapelio formoj) pasiektų kiekvieną lietuvių Amerikoje.

Kodėl Italijos Fašistai Griebėsi Antisemitizmo

„Lietuvos Žinios“ rašo:

„Paryžiuje iš sykio žmonės nemokėjo išaiškinti, kodėl tik 16-tais savo gyvavimo metais fašizmas staiga griebėsi antisemitizmo. Jei Vokietijoje žydai sudarė 1% gyventojų ir savo laiku viešpatavo spaudoje, bankuose, prekyboje, net literatūroje ir teatruose, tai Hitlerio antisemitizmas, esą, buvo galima suprasti. Bet Italijoje dalykai atrodė kitaip. Čia žydų iš viso yra tik apie 0.1%, nes jų skaičius nepasieka net 50,000 žmonių. Ir tie patys žydai čia nuo italų beveik niekuo nesiskiria. Tiesa, žydai ir Italijoje turėjo didelės įtakos prieš fašizmą ir jo laikais. Žydai buvę premjerai ir ministrai, kaip: Lucatis, Senino, Otolenis, Mortara, Šanceris; prie Mussolinio pažymėtini žydai: Volpis, Suvičas, Jungas. Žinoma Mussolinio garbintoja Margarita Sarfati, gimusi Grasin-Levi, taip pat yra išteikėjusi už žydo bankininko. Dar 1932 m. Mussolinis pareiškė savo džiaugsmą, kad italai veda žydes ir atvirkščiai, nes Italijoje esanti piliečių lygybė. Bet 1938 m. ir fašistai pasekė nacionalsocialistų pavyzdžiui, pasiskelbdami antisemitais.

„Paryžiuje tai yra aiškina dviem priežastimis: noru patikti Vokietijai ir dar didesniu noru gauti pasitikėjimo musulmonų ir arabų tarpe, ypač Palestinoje, Sirijoje ir prancūziškoje Šiaurės

Apie Jaunalietuvių ir Pavasarininkus

Birželio mėn. 12 dieną Kaune įvyko „Jaunosios Lietuvos“ šeštasis suvažiavimas.

Iš „Jaunosios Lietuvos“ generalinio sekretoriaus Parplėno patiektų duomenų matyti, kad „J. L.“ organizacija turi apie 42,000 narių. Nors šitie skaičiai gerokai išpūsti, visgi netenka abejoti, kad šioj fašistų sukurtą jaunimo organizaciją buriasi ne mažas Lietuvos jaunimo skaičius.

Kuom gi pritraukė fašistai tokį didelį jaunimo skaičių? Nors „J. L.“ „vadas“ Grėbliūnas nesigėdina tvirtinti, kad „Jaunosios Liet.“ organizacija jokių privilegijų, jokių lengvatų neturėjo, bet visi puikiai žino, kad tai melas. Nes fašizmas, atimdamas nuo Lietuvos jaunimo visas teises, puikiai supranta, kad vien demagogija bei gražiom frazėm jaunimo nepritrauks. Todėl jis—„kaiką papeni, aprenčia savo būriuose ir kuria taip vadinamas „kultūrinės įstaigos“ jaunimui“ (iš draugo Dimitrovo kalbos).

Mes žinom, kad jaunalietuvių greičiau gauna darbą, pašalpas, valstybines tarnybas. Bet juk visų jaunalietuvių prie valdiško pyrago nepasodinsi. Tai likusiem fašistai turi demagogiją, iškilmingas frazes apie tautos vienybę bei ateitį. Jei tos priemonės neužteks, tai pavartoja „didžiausią organizaciniam gyvenime ginklą—drausmę“ (iš Grėbliūno kalbos, pasakytos 12 (VI).

Kitaip sakant, jaunalietuvių, pamėginusių abejoti tuščiais pažadais, išmeta iš organizacijos, o paskui šita seka kitos, jau administratyvinės priemonės (šalinimas nuo darbo ir pan.). Tas būtent ir padeda išlaikyti didelį savo narių skaičių.

Pasak to pat Grėbliūno svarbiausias „J. L.“ uždavinys yra kultūrinis veikimas ir kūno kultūros darbas. Bet ką „J. L.“ organizacija padarė jaunimo masių kultūrinimui? Mes žinom, kad Lietuvos jaunimo 90% net nebaigia 4-rių skyrių pradžios mokyklos. Ar suruošė „J. L.“ nors vienus rašymo-skaitymo kursus? Iš visų pranešimų bei atskaitų matyti, kad nė vienu. Visas kultūrinis darbas apsiribuoja vienu kitu vaidinimu, lelečia. „J. L.“ vadovybė nenori per daug kultūrinti savo narius, nes tada jie supras fašizmo esmę. Visas kultūrinis darbas daugiausiai vedamas per ideologinius kursus, kur jaunalietuvių kalama į galvą fašistinė ideologija. Štai tas ir patvirtina draugo Dimitrovo žodžius, kad „fašistų valdžia, atimdama visas jaunosios kartos teises, militariauja visą jaunimą, mėgina išauklėti paklusnius finansinio kapitalo vergus, kaip pilietiniam taip ir imperalistiniam kare“. Ir „J. L.“ vadovybė nori paversti jaunalietuvių masę į paklusnų

Arankį kovoj prieš Lietuvos liaudį, prieš antifasistinį judėjimą ir toj lihmėj ji veda visą kultūrinį darbą. Neveltui Smetona pripažįsta, kad „J. L.“ organizacijos idėją pasiskolines pas Lietuvos nepriklausomybės didžiausius priešus—Italiją ir Vokietiją.

Svarbiausias arkliukas, kuom „J. L.“ fašist. vadovybė mėgina geriausius Lietuvos jaunimo jaunus ir atsidavimą tėvynei—tai Lietuvos nepriklausomybės gynimas. Nors Smetona šiame suvažiavime sakęs, kad „jaunimas turi būti paruoštas savo tėvynei ginti“, nors Grėbliūnas tą patį kartoją „Laisva Lietuva, viešinga tauta“ ir tt., bet nėra didesnio melo už šitą. Visose kalbose, pasakytose per šestąjį „J. L.“ suvažiavimą nėra nei vieno žodžio prartata apie kovo mėn. įvykius, apie gresiantį mums pavojų iš Lenkijos bei Vokietijos fašistų pusės. Tokiu būdu, vieton auklėti jaunalietuvių masės budrumą dvasia, vieton užaštinti jų dmesį į mūsų priešus, „J. L.“ šešas Smetona ir vadovybė tik migdo jų budrumą, stengiasi nukreipti jų dmesį nuo fašistų valdžios kapituliacinės užsienio politikos ir jų vidinio teroro prieš liaudies organizavimąsi nepriklausomybei ginti.

Visą pasiruošimą ginti Lietuvos nepriklausomybę jie mėgina pakeisti „moraliniu gynyumu“, kitaip sakant, šovinizmo ir aklosios tautinės neapykantos ugdymu, kas dar daugiau silpnina Lietuvos atsparumą.

Kaip matyti, nepasitenkinimas savo vadais jaunalietuvių tarpe auga. Tai buvo aiškiai matyti per kovo mėnesio įvykius. Kovai prieš šitą augantį nepasitenkinimą „J. L.“ fašistinė vadovybė nesitenkina dabartine tvarka, kuri jau ir taip visą vadovavimą vietinėm „J. L.“ organizacijom, atiduoda į skurtų iš centro vadų rankas. Užtat speciali komisija įieško kelių dar daugiau suvaržyti jaunalietuvių elinių masių teises „J. L.“ organizacijoj. „J. L.“ organizacijos esančios jaunimo masės—tai, mūsų broliai ir seserys, svarbiausia fašistų demagogijos bei skambų frazių suviloti. Išaiškinti šių vasarininkų jaunimas negali eiti su fašistais, tiesiančiais rankas į Vokietijos fašistus, persekiojančius katalikus dvasiškius ir kankinančius juos kalėjimuose.

Jei pavasarininkams yra brangūs jų idealai, jei jiems yra brangi Lietuva, jie turi pasirinkti kitą kelią.

Jie turi pasirinkti bendrą kelią su antifasistiniais jaunimu, kartu su juo kovoti prieš fašizmą. Šiuo keliu eina pavasarininkų jaunimo bendraminėčiai: Ispanijos, Francūzijos, Amerikos, Vokietijos ir kitų šalių katalikiško jaunimo pažangiausias dalis. Šiuo keliu tu-

neprisklausomybei ginti—šituo obalsiu mes turim eiti į jaunalietuvių jaunimą ir susitelkti kartu su visu Lietuvos jaunimu tam, kad ištikrųjų apginti savo krašto nepriklausomybę.

Pavasarininkų Jaunimas Turi Žinoti

Birželio mėn. 28 ir 29 dieną Kaune įvyko Pavasarininkų kongresas. Kongresas sutraukė nemažą skaičių jaunimo iš Lietuvos kaimų ir miestelių. Bet žmogui pripratusiam prie pavasarininkų organizacijos opozicingo fašistų valdžiai, vienas dalykas krito į akis, šis pavasarininkų kongresas buvo fašistų valdžios labai palankiai sutiktas, net ir oficialūs valdžios asmenys k. a. teisingumo ministras Masiulis, kariuomenės vadas Raštikis, Smetonos giminaitis ir kiti jame dalyvavo. Šitie faktai dar kartą patvirtina, kad pavasarininkų reakcinė vadovybė veda katalikišką jaunimą į fašistų glėbį.

Aišku, kad šitoks „susitaikinimas“ su fašistų valdžia visų pirma neša pavasarininkų organizacijai savistovumo palaidojimą ir sufasizavimą.

O ar tas susitaikinimas patarnaus Lietuvos nepriklausomybės gynimo sustiprinimui, ar jis patarnaus Lietuvos jaunimo kovai dėl savo ekonominių, politinių ir kultūrinių reikalų? Pavasarininkų jaunimo masės turi žinoti, kad jų vadai, tardamiesi su fašistais-tautininkais, tuom pat silpnina Lietuvos nepriklausomybės gynimo frontą. Nes fašistai kapituliuoja prieš Lenkiją ir Vokietiją, pataikauja Lietuvos nepriklausomybės duobkasiui ir jų agentams, šnipams Lietuvoje—naziam, voldemarininkam ir pan.

Lietuvos fašizmas didžiausią Lietuvos jaunimo, tame skaičiuje ir pavasarininkų jaunimo, priešai. Jie atėmė iš jaunimo visas politines teises, jie be galo pablogino jo ekonominę ir kultūrinę padėtį. Jaunimui, vis tiek kokių pažiųrų jis bebūtų, jei tik jam brangi Lietuvos nepriklausomybė, jei jis nori kurti kultūrinę gražią ateitį sau ir lietuvių tautai, nepakeliui su fašizmu. Pavasarininkai, įrašę į savo vėliavą „Dievui ir tėvynei“, negali eiti kartu su Lietuvos fašistais, kurie laimino italų kulkas, išsausdžiusias katalikiškiausią pasaulį tautą—baskus. Patom pavasarininkų jaunimas negali eiti su fašistais, tiesiančiais rankas į Vokietijos fašistus, persekiojančius katalikus dvasiškius ir kankinančius juos kalėjimuose.

Jei pavasarininkams yra brangūs jų idealai, jei jiems yra brangi Lietuva, jie turi pasirinkti kitą kelią.

Jie turi pasirinkti bendrą kelią su antifasistiniais jaunimu, kartu su juo kovoti prieš fašizmą. Šiuo keliu eina pavasarininkų jaunimo bendraminėčiai: Ispanijos, Francūzijos, Amerikos, Vokietijos ir kitų šalių katalikiško jaunimo pažangiausias dalis. Šiuo keliu tu-

Anglija ir Amerika Protestuoja prieš Japonų Cenzūrą Shanghaij

Shanghai. — Anglija už protestavo Japonijos ambasadoriui Chinijoje, kad japonų cenzoriai užgrobė telegrafinius pranešimus, kuriuos angliška Reuters žinių agentūra siuntė apie tai, kaip japonų kariniai lakūnai sušaudė ir paskandino chinų-amerikonų keleivinį lėktuvą, nužudydami 14 iš jame skridusių žmonių.

Anglijos ambasadorius Chinijoje Sir Arch. Kerr užreikšė Japonijos atstovui, jog Anglija nepripažįsta japonam teisės trukdyt bet kokius pranešimus, kuriuos siunčia Anglijos piliečiai arba kurie būna atsiunčiami Anglijos piliečiams.

Japonija Neatsako į Amerikos Protestą

Jungtinės Valstijos jau pirmiau protestavo Japonijai, kad jos valdininkai cenzūroja bei konfiskuoja laiškus ir laikraščius, atsiunčiamus Amerikos piliečiams, Shanghaijuje. Japonija dar nieko neatsakė į šį Amerikos protestą. Bet vienas japonų valdžios atstovas Shanghaijuje pareiškė, kad nežiūrint protestų iš užsienių, japonai ir toliau palaikys ten savo cenzūrą.

Ar Bus Ištesėtas Pažadas?

—Už tavo vieną bučkį aš pasirėngęs numirti.

—Jei žinočiau, kad tu savo žodį ištesėsi,—sutikčiau.

Patarimai Buvo Nereikalingi

Garsus muzikas Mozartas savo gabumais pasižymėjo būdamas dar visai jaunas, tačiau kitų gabių vaikų jis nelabai mėgo. Kartą vienas jaunuolis paklausė Mozartą:

—Pasakykit man, maestro, ką aš turiu daryti, kad tapčiau garsiu muziku?

—Tamtas esi dar per jaunas,—atsakė Mozartas.

—Bet aš žinau, kad ir tamsta savo geriausias kūrinius parašė būdamas visai jaunas?

—Tai tiesa,—nusišypsojo Mozartas.—Bet aš pas nieką neklausiau, ką aš turiu daryti. Patarimai man buvo nereikalingi.

Moterys ir Kariuomenė

Žiūrėk, laikraščiai rašo, kad pernai Jungtinį Valsčių moterys kosmetikai išleido tris kartus daugiau, negu karo ministerija išleido visai kariuomenei išlaikyti.

—Niekio nuostabaus. Juk būva atsitikimų, kad ten, kur kariuomenė neveikli—moterys veiklios.

(Surinkta)

ri eiti ir Lietuvos katalikiškas jaunimas.

(Iš „Darbininkų-Valstiečių Jaunimas“)

Afrikoje. Taigi, italams antisemitizmas yra naudingas dvejoja prasme: tai patinka vokiečiams, Palestinos arabams ir kai kuriems šiaurės Afrikos vietos gyventojams, kuriems žydai darosi nepageidaujami.”

Mums atrodo, kad tai teisingas išaiškinimas Mussolinio „pasisukimo.“ Kaip žinia, Mussolinis skelbiąs esąs globėju viso pasaulio mahometonų. Persekiodamas žydus, jis mano susilauksiąs arabų pakrypimo jo pusėn.

Zinaida Ordžonikidze

Vertė A. Ramutis

BOLŠEVIKO KELIAS

(Puslapių iš Atsiminimų apie Sergo Ordžonikidzė)

(Tęsa)

—Ką, draugas Sergo, nepažįsti? Pasirodė, kad su manim kalba draugas Leninas. Aš džiaugsmingai paspaudžiau jam ranką. Prasidėjo kalbos. Po keletos minučių Iljičius pasiūlė man su jais pavaršienauti. Pasirodė, kad pas juos pačius nieko nėra: gabalėlis juodos duonos ir siltė. Štai ir visa jų vakarienė.

Po šitos „vakarienės“ pasikalbėjimą pernešė į Lenino „apartmentus.“ Jais buvo šieno kupeta, į kurią mes ir įlindom. Šviežias šienas puikiai kvėpėjo, buvo šilta. Ilgai aš pasakojau, kas darėsi mieste jam nebūnant, koks buvo darbininkų, kareivių ūpas, kas darosi mūsų organizacijoj, Petrogrado soviete, menševikiškam CIK ir tt. Vladimiras Iljičius išklausė mane ir, uždavęs eilę klausimų, tarė:

—Menševikiški sovietai susidiskreditavo. Prieš dvi savaites jie galėjo paimti valdžią be ypatingo vargo. Dabar jie nebe valdžios organai. Valdžia iš jų atimta. Valdžią galima dabar paimti ginkluotu sukilimu, kurio neteks ilgai laukti. Sukilimas bus ne vėliau rugsėjo—spalio.

Visa tai aš klausiau labai atsidėjęs. Išpūdis buvo svaiginantis. Mus tik ką apdaužė, o jis pranašavo po mėnesio—dviejų sėkmingą sukilimą!

Vladimiras Iljičius paruošė keletą mažų straipsnelių, laiškus Stalinui ir kitiems draugams. Sergo pasiėmė juos, atsisveikino ir išėjo.

...Šeštasis bolševikų partijos suvažiavimas buvo spalio šturmo ruošimo suvažiavimas. Politinį pranešimą darė Stalinas. Antruoju pranešėju Lenino atvykimo į teismą klausimu buvo Sergo. Jis kalbėjo:

—Jiems svarbu išgraibstyti kiek galima daugiau vadų iš revoliucinės partijos eilių. Mes jokiū būdu negalim išduoti draugo Lenino.

Suvažiavimas prisidėjo prie Stalino ir Sergo pasiūlymo. Genialioji proletarinės revoliucijos galva buvo išsaugota.

Netrukus po rinkimų į Petrogrado miesto dūmą pravedimo, 1917 metų rugsėjo mėnesyje, Sergo buvo pasiūstas į Tiflisą. Aš nuvažiuavau kartu su juo.

Tomis dienomis Gruzijoj bolševikai vedė aštrią kovą su Gruzijos menševikais, kurie vadovavo kontr-revoliuciniam nacionalistiniam blokui. Sergo toje kovoje dalyvavo labai aktyviai.

Kartu su Sergo mes aplankėm jo gimtinę—Gerešo kaimą. Sergo papasakojo man apie savo praeitį.

Septynių metų Sergo buvo atiduotas į bažnytinę parapijos mokyklą. Ją užbaigus jis įstojo į gelžkelių mokyklą, kuri buvo Chamuruse, bet po metų buvo priverstas ją apleisti dėl sunkios šeimos padėties.

Vienapavardis — liaudies mokytojas Simonas Ordžonikidze — pasiėmė pas save gabų berniuką, ir, tokiu būdu, Ser-

go 1898 metais užbaigė dviejų klasių mokyklą Chorogoule.

1900 metų rudenį Sergo kartu su savo netikruoju broliu—Tarasiu — pervažiavo į Tiflisą ir pastoj mokyti felčerių mokyklon prie miesto Michailovsko ligoninės.

Užbaigęs felčerių mokyklą 1905 metais, Sergo pervažiavo Vakarų Gruzijon, kur prasidėjo jo nesitaikstoma kova su menševikais. Jis dirbo kaip propagandistas ir agitatorius, organizuodavo mitingus-diskusijas su menševikais.

Sergo visada turėjo prie savęs Stalino brošiūrą, kuri vadinos „Truputį apie partinių nuomonių skirtumus.“ Ši brošiūra buvo parašyta 1905 metų pradžioje.

Devyniolikos metų jaunuolis Sergo liko visų pripažintas partinės organizacijos Gudautuose vadovas. Tais laikais jis buvo Suchumo apygardos partijos komiteto narys.

Sergo buvo nenuilstamas, karštas agitatorius. Jis pasirodydavo visuose mitinguose ir darbininkų susirinkimuose, naudodamasis visais galimais revoliucinei propagandai.

Kartą Gudautuose, po to kai buvo gautas 1905 metų spalio 17 d. caro manifestas, Sergo suorganizavo miesto centre, turgaus aikštėje, skrajojamą mitingą. Jis užsilipo ant arbo ir pradėjo kalbėti. Jis kalbėjo apie tai, kad tik caro nuvertimas ir samoderzavijos santvarkos panaikinimas gali duoti tikrą laisvę.

Pirmasis Sergo areštas įvyko 1905 metais, kada netoli nuo Gudautų, Bombarų kaime, jis iškrovinėjo ginklų transportą. Sergo sugriebė caro žandarai ir uždarė Suchumo kalėjimą. 1907 metų viduryje Sergo išleido už užstatą ir jis atvyko į Tiflisą. Čia, laikraščio „Dro“ („Pirmyn“) redakcijoj, Sergo pirmą kartą sutiko savo mokytoją ir draugą—Staliną...

Sergo neilgai tebuvo Gorešoj. Partijos darbas reikalavo, kad jis būtų Tiflisė, ir jis netrukus nuvyko tenai. Aš pasilikau jo giminių šeimoje. Po kurio laiko Sergo sugrįžo iš Tifliso ir pareiškė, kad skubūs reikalai reikalauja, kad jis tuojau važiuotų Piterin. Aš turėjau pasilikti Gorešoj.

Iš Armaviro aš gavau nuo Sergo laišką:

„Važiuijam, bet laisus ankštumas... Jaučiuosi nepergeriausiai, nors ir visiskai sveikas. Kai tik atvažiuosiu, tučtuojau pasiūsiu pinigų, ir tu tuojau važiuok.“

Dvi dienos iki Didžiosios proletarinės revoliucijos Sergo rašė man iš Kursko:

„Rytoj rytą būsiu Maskvoje, užporyt —Pitere ir imsiuos darbo. Šiandien aš įsikarščiau: ištisą dieną pliekiau vagone vieną menševiką. Jaučiuos puikiai. Pirmą kartą po Kutaíso nusiprausiau.“

(Bus daugiau)

FAŠISTAI SĖJA MIRTĮ IS-PANIJOS ŽEMĖJE

(Tęsa iš 3-čio pusl.)

„Tačiau, nepaisant visų kentėjimų, lai niekas nemano—nei draugas, nei priešas,—kad Ispanijos liaudį būtų galima lengvai sudemoralizuoti.“

„Mes apskaitliuojam, kad 26,000 vaikų fašistai nužudė, bet tuo pasipiktino liaudis ir į šalies gynėjų eiles stojo desėtkai tūkstančių vyrų, kurie yra pasirengę parodyti, kad Madridas, Ispanijos sostinė, fašistams nepaimamas. Mūsų pasiryžimas yra simbolas—fašistai neįeis į Madridą tuo lengvumu, su kuriuo jie įėjo į Vieną.“

„Mes laimėsime karą todėl, kad mes mobilizavom viską dėl karo, kas priešą priverčia pajausiti.“

„Mūsų valdžia susideda iš liaudies fronto, iš geriausių

Ispanijos žmonių atstovų. Ispanijos liaudis ir jos armija geležiniai kantri, disciplinuota.“

„Solidarumas Amerikos liaudies ir amerikiečių-ispānų teikia pagalbą Ispanijos liaudžiai. Tos tarptautinės brigados gina savo šalių laisvę ant Ispanijos žemės. Ir dvi šalys—Sovietų Sąjunga ir Meksika—aiškiai mato reikala gy-nimui mūsų šalies.“

„Mes grįžtam Ispanijon su vilčia, kad jūs, amerikiečiai, kovosit už atidarymą Amerikos rubežias, kad mums leistų liuosai pirkti ginklus, kad greičiau sutriuškintus priešą.“

„Kurie gelbsti Ispanijai, Ispanija atsitys visiem savo krauju ir gyvybe.“

Ispanijos moterys su skaudžiai sužeistomis širdimis prašo amerikiečių moterų pagalbos, kad padėtų išgelbėti Ispanijos kūdikius nuo kruvi-

no fašizmo, kuris jau prarijo 26,000 kūdikių. Delegacijos narė Karmen Ispanijos liaudies vardu pasakė, kad „kas gelbsti ir gelbės Ispanijai skaudžioj valandoj, Ispanija visiems atsitys krauju ir gyvybe.“ Mes, amerikietės, tą Karmen pasakymą niekuomet nepamirškim, o sumobilizuokim visas savo spėkas gelbėjimui Ispanijos kovoj prieš kruviną fašizmą.

J. Bondžinskaitė.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

A. Gilmanui.—Draugo kelionės įspūdžius gavome. Ačiū. Sinaudosome prie pirmos progos.

Dr. M. K., So. Boston, Mass.—Ačiū už korespondenciją. Pasinaudoti negalėjome, nes tuo pačiu klausimu gavome iš kito ankščiau.

“LAISVĖS” PIKNIKAS, PHILA., PA.

Didysis piknikas, kurį kas metai rengia Philadelphiajos lietuvių organizacijos dienraščio „Laisvės“ naudai, šiemet bus

Sekmadienį, 4 Rugsėjo-Sept.

Dviejų Dienų Šventėje. Ant Rytojaus Labor Day

MIKOLAIČIO PARKE, EDDINGTON, PA.

Aido Choras iš Brooklyno, vadov. Aldonos Zilinskaitės, dainuos Philadelphiajos piknike.

Bus Nepaprastai Gražus Programas, Kuriame Dalyvaus Net Penki Chorai:

AIDO CHORAS iš Brooklyn, N. Y.
SIETYNŲ CHORAS iš Newark, N. J.
BANGOS CHORAS iš Elizabeth, N. J.
LYROS CHORAS iš Baltimore, Md., ir
LYROS CHORAS iš Philadelphiajos

Tiek daug chorų iš tolimų miestų, kiek daug jaunimo privažiuos su choralais. O kiek privažiuos busais? Vientik iš Brooklyno atvažiuos 6 busai. Kiek suvažiuos iš Baltimorės, iš Newarko, iš Pensilvanijos mainų srities miestų ir iš kitur.

ŠOKIAM GROS GERA ORKESTRA

Kalbės A. Bimba, „Laisvės“ Redaktorius

Didelės piniginės dovanos bus duodamos prie įžangos bilieto:

1-ma \$50, 2-ra \$25, 5-kios po \$10 ir 10-ti po \$5

Iš anksto įsigykite įžangos bilietus ir naudokitės dovanų proga. Bilietų platintojai darbuokitės. Kur tik eidami, ką tik sutikdami siūlykite bilietus.

KELRODIS KOLONIJOM IR VISIEM

Pastebėjau spaudoj eastoniečių nurodymą, kaip važiuoti. Štai, draugai: važiuokit keliu 611 iki Neshaminy miestelio ir sukit po kairei į kelią No. 132 ir važiuokit tiesiai iki pikniko tēmydami iškabas. Bethlehemičiai irgi vyktyės eastoniečius tuo patim keliu...

Per Philadelphiają važiuokit į Roosevelt Boulevard, kuris eina į New Yorką, ir važiuokit iki pasibaigs Roosevelt kapinės po kairei ir ten pastebėsit gesolino stotį su aukštai iškaba „Le Taeres“, tai bus skerskelis No. 132. Čia sukit po dešinei ir važiuokit apie dvi mylias tēmydami iškabas.

Iš New Yorko irgi ties ta pačia vieta bus kelias No.

132 ir sukit po kairei. Tas bus apie 14 mylių nuo Trentono.

Roosevelt Boulevard iš Philadelphia eina No. 1, o iš Trentono irgi eina No. 1. Šis kelias irgi vadinasi Lincoln Highway.

Vietiniai žmonės žino, kad reikia važiuoti Frankford Ave. iki gatvėkarių bėgių galo, o iš ten pasisukti tuojau už tiltuko į kelią Knights po kairei ir tēmydami iškabas nuvažiuosit į pikniką tiesiai.

Be mašinų visi važiuokite eleveiteriais, karais iki Frankford Ave. Bridge stotis ir iš ten persimainykite gatvėkarį No. 66 ir važiuokit iki sustos, o iš ten būsite greit nuvežti į vietą. Bus geras nuvežimas visiems.

A. J. S.

Boston, Mass.

Mirė Lidija Januškiūtė

Šeštadienį, rugpjūčio 27-tą dieną, Forest Hills kapinėse likosi palaidota jaunutė, talentinga ir žavėtinai graži vietninė dukrelė N. Janušky. Su Lidijos mirėčia Bostono lietuvių nustojo vienos, daug mums žadančios, skaisčios žvaigždutės, kuri būtų puošusi savo talentu mūsų niūrią padangę. Nors Lidija buvo tik virš 17 metų, vienok ji jau buvo pasiekusi muzikoje aukštą smuiko techniką, studijavo pianą, baigė aukštą laipsnį sunkią merginą **Latin High** mokyklą ir pirmus metus ėjo Radcliff Kolegiją. Visuose savo trumpo gyvenimo darbuose parodė žymų talentą, bet tas viskas, suprantama, reikalavo daug sunkaus darbo, kas pakirto jos sveikatą ir paguldė į grabą.

Atjautė draugai ir pažįstami Janušky nelaimę jų sunkiausioj, kritiškiausioj, tragiškoj gyvenimo valandoj, kada jų gyvenimo tikslas, gyvenimo viltis ir brangiausias jų turtas likosi begalingos mirties išplėštas iš jų širdies. Plyšo tėvų širdys, nes be jos jų gyvenimas pasilieka tuščiu, bevilčiu, ir asarojo draugai žiūrint į tą pakirstą tik ką pražydusią pavasario gėlę.

Namuose prieš uždarant karstą adv. F. J. Bagočius pasakė prakalbėję ir vienas iš Lidijos muzikoje draugų sugrąžino jautrų smuiko solo, kas išaukė dalyvius upelius gailėsčio asarų. Į kapines palaidėjo arti šimto automobilių ir kapinėse vėl F. Ramanauskas ir Adv. F. J. Bagočius tarp verkimo ir asarų pasakė atsisveikinimo Lidijai prakalbas ir sudėję ant karsto gėles su širdperša visi skirstėsi į namus.

Mes, kurie pažinojom Lidiją nuo pat kūdikystės, matėm jos gabumus ir talentą vystantis ir bręstant, turėjom viltį susilaukti žymios visuomenininkės, bet netikėtai mirtis mūsų viltis sugriovė. Užgeso Lidijos gyvenimas ir nutilo jos smuiko stygos, kurių žavėjanti garsai nebesukels ekstazo mūsų jausmuose ir nejudins darbininkų sielas, nors valandėlei užmiršti kasdieninio gyvenimo sunkumus, iškeliant jį mūsų sparnais į ramias padanges.

Išsėkis, gražioji Lidija, ramus kapinyno pakalnėje.
Zavis.

Pittsburgh, Pa.

ALDLD 4-to Apskričio Reikalai

Apskričio komiteto posėdis atsišub 1 d. rugsėjo (Sept.) L. M. D. Svetainė, kaip 8 val. vakare. Komiteto nariai malonėkite dalyvauti, nes turim daug svarbių dalykų apsvastyti. Taipgi, kuopos, priklausančios prie 4-to Apskričio, malonėkite kooperuoti su apskr. komitetu. Kuopų sekretoriai prižiūrėkit narius, kad duoklės būtų užmokėtos į centrą.

Svarbu gauti naujų narių į A. L.D.L.D. kuopas, bet saugokim ir senus narius, kad neišsibrauktų iš draugijos. Jeigu matot kokį trūkumą kuopose, tai malonėkite pranešti apskričio komitetui. Baigiasi vasaros sezonas, artinasi ruduo, prasidės tam tikri parengimai. Jeigu bus reikalinga apskričio pagalba kuriom kuopom, tai malonėkite kreiptis į komitetą, o apskričio komitetas su mielu noru patarnaus, nes apskričio komitetas tam išrinktas, kad dirbtų bendrai su kuopom ir prižiūrėtų kuopų stovį. Jeigu kuri kuopa turi geras sumanymus dėl gerovės draugijos, tai malonėkite pranešti komitetui. Nereikia

laukt konferencija nuo konferencijos, kad paduot kokius sumanymus, bet jeigu kuri kuopa numato ką nors tokio naudingo, tai privalo duot patarimą apskričio komitetui bile kada. Taipgi, tēmykit antrašus.

Apskričio sekretorius: J. Urbonas, 112 Orr St., Pittsburgh, Pa.

Pirmininkė: E. K. Sliėkienė, 3121 Elroy Ave., Brentwood, Pa.

Pasitikėdama, kad draugai ir draugės Pittsburgh ir apylinkės ALDLD kuopų nariai dirbs sutartinai ir draugiškai dėl draugijos gerovės.

Draugiškai,
E. K. Sliėkienė,
ALDLD 4-to Aps. pirmininkė.

Kiekvienas miestas ir miestelis turi ką nors surengti "Laisvės" naudai.

PRANESIMAI IS KITUR

DETROIT, MICH.

Detrito Lietuviai-vės piliečiai! Kviečiame jus visus dalyvauti susirinkime, kuris įvyks 2 d. rugsėjo, 7:30 val. vak. Draugijų Svet., 4097 Porter St. Yra tveriamas Detrito Lietuvių Bepartijinės Lygos Klubas, kad nugalėti reikėję, kuri yra susijorganizavusi, idant sumuštų progresyvių kandidatų ateinančiuose rinkimuose. Už tad ir mes, kurie esam progresyviškesnių pažiūrų piliečiai, turime visi kuoptis į krūvą, kad atmuštį juos ir turim išrinkti

Suvenyto Liaudies Fronto kandidatus į valdiškas vietas, kad jie tarnaūt mūsų darbininkų naudai. Šį susirinkimą šaukia Rinkimų Kampanijos Komitetas per M. Klimą. (204-205)

PHILADELPHIA, PA.

Paskutinis Svarbus "Laisvės"

Pikniko Susirinkimas. Ateinantį ketvirtadienį, 1 d. rugsėjo, įvyks visuotinis mūsų organizacijų susirinkimas su "Laisvės" skaitytojais ir simpatikais, 735 Fairmount Ave., 8 val. vak. Tai bus galutinis susitvarkymas pikniko. Nepatingėkit draugai atsilankyti. Bus komisijų raportai, darbininkų sąrašas. Kas tik gaus darbininkų, priduoikt sąrašą kiek ir kur apsimą pagelbėti. Susirinkimą ilgiausį neturesime. — Veik Kom. Valdyba. (204-205)

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 149 kp. svarbus susirinkimas įvyks ketvirtadienį, 1 d. rugsėjo, 4634 Milnor St., 8 v. v. Prašome dalyvauti. — Sekr. (204-205)

HAMTRAMCK, MICH.

ALDLD 188 kp. susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 2 d., 7:30 v. v., 3014 Yemans St. Visi nariai būkite laiku, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. — A. V. (204-206)

DETROIT, MICH.

LDS 21 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 4 d., 9 val. ryto, 4097 Porter St. Prašome narių skaitlingai dalyvauti, Seimo delegatė išduos raportą, daug naujo išgirsime apie savo organizaciją. — A. Gailusis. (204-206)

WORCESTER, MASS.

Prašome visų, kurie turite platiniui bilietų Bendro Fronto pikniko (Labor Day) grąžinti parduotus ir neparduotus M. Kizienė, 29 Endicott St. Taipgi visi, kurie esate iš-

rinkti iš organizacijų dirbti pikniko, dalyvaukite pirmadienio ryte, 9 val., 29 Endicott St. Pavėlavę turėsit pasidengti kėlonės lėšas. Pikniko Komisija. (204-206)

BINGHAMTON, N. Y.

ALDLD 20 kp. moterų skyriaus susirinkimas įvyks penktadienį, 2 d. rugsėjo, pas drg. Zmitraitės, 56

Brown St., Johnson City, N. Y. Pradžią 7:30 v. v. Šis susirinkimas bus gana svarbus, tad visos būtinai turime dalyvauti, nes reikės daugiau darbininkų išrinkti dėl pikniko, turėsim ir kitų svarbių reikalų atlikti. Prie progos nepamirškite ir naujų narių prirašyti prie Moterų Skyriaus. — M. Kulbienė, Sekr. (204-206)

PIRMUTINIS N. J. LIETUVIŲ RADIO VALANDOS

PIKNIKAS

Įvyks Sekmadienį

Rugsėjo (Sept.) 4-tą, 1938

OLD CIDER MILL GROVE

Vaux Hall Rd., Union, N. J.

Šokiams Grieš Radio Orkestra

Pradžią 12 v. vidurdienį

Įžanga 35 Centai

Maloniai kviečiame skaitlingai atsilankyti, čia išgirsite naujų dainų. Prie to dalyvaus Sportai: Kumštynių, Ristynių ir Akrobatų.

4 lietuviai akrobatai—dalyvavę Olympic Campionate Vokietijoje BABE CADOCK—garsus lietuvis ristikas iš New Haven, Conn. JUSTIN SIRUTIS—iš Brooklyno, New Yorko Universiteto smarkiai kylančis kumštininkas. ANTANAS KUNDROYAS—pirmasis lietuvis drūtuolis. EDDIE HOGAN—žymus amerikietis, lietuvis kumštininkas. EDDIE BENSON—National Guard Champ. JOE PASKE—Kumštininkas iš Brooklyno. JONAS JOKUBAUSKAS—iš Brooklyno, Sporto Vedėjas.

Prie to, yra vieta po atviru oru bolių paristi.

KELRODIS—iš Newarko: busas No. 10, nuo Penn Sta. (Market St.) per Hillside, priveža prie pat parko vartų. Springfield Ave. gatvėkara ir busais, davyaivę iki Irvington Centre, (5 corners), čia išlipę, imkite Union-Vaux Hall Road busą ant kampo Clinton Ave. išlipkite ant Vaux Hall Road, ir po kairę už pusę bloko—parkas.

MASS. LIETUVIŲ ŠVENTĖ

Rengia Massachusetts Valstijos 50 Draugijų—Bendras Komitetas

Labor Day, Rugsėjo 5 September

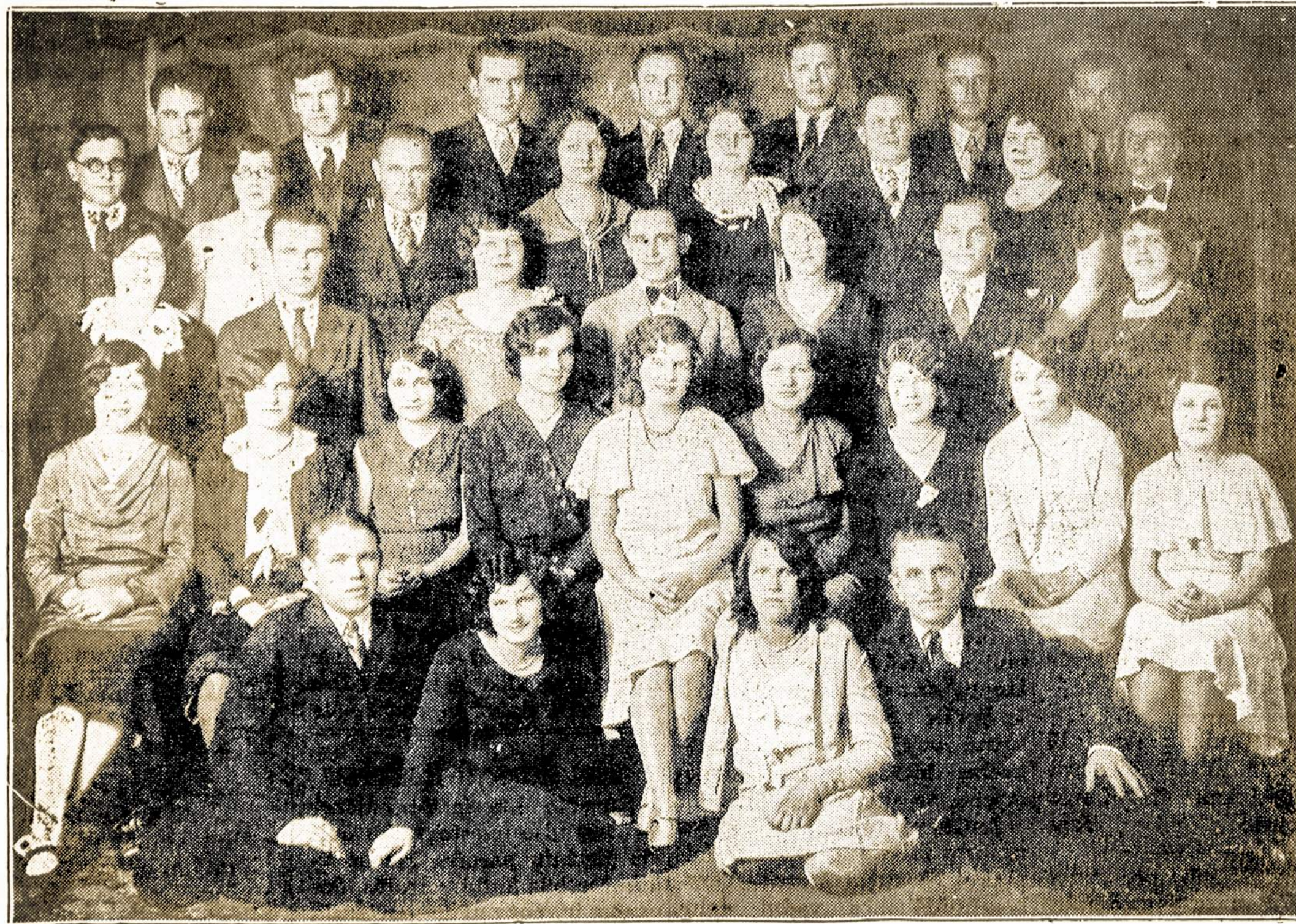
Prasidės 12-tą Val. Dieną ir Tęsis iki Vėlai

VOSE PAVILION, MAYNARD, MASS.

Dainuos Didysis Worcesterio Aido Choras ir So. Bostono Laisvės Choras

\$150.00 DOVANŲ PINIGAI

Paskirta prie Įžangos Tikietų—Galėsite Laimėt nuo \$5 iki \$50

Laisvės Choras iš So. Bostono, kuris dalyvaus šio pikniko programoj.

Bus Gražuolių Kontestas. Gražiausia Lietuvaitė bus išrinkta Amerikos Lietuvių Kongreso žvaigždė Naujai Anglijai

Kalbės: SLA Prezidentas Advokatas F. J. BAGOČIUS, "Keleivio" Redaktorius S. MICHELSONAS ir ir Mass. Komunistų Partijos Pirmininkas OTIS HOOD

Šokiams Gros Longin Buinis Kavaliers Orkestra

Dr. Herman Mendlowitz

33 Metal Praktikos
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS
Nuo 1-3 dieną ir nuo 7-8 vak.
NEDELIOMIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampus E. 23rd Street

Garsinkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje".

Tel. Virginia 7-4499

Barry P. Shalins

(Šalinskas)

LIETUVIS GRABORIUS

Suteikiame Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.

Turim puikiai įtaisytą Kopyžį ir salę dėl pošermeninių pietų.

Teikiame nemokamai vėliausios mados automobilius.

84-02 JAMAICA AVE.

Prieš Forest Parkway

Woodhaven, L. I., N. Y.

Mateušas Simonavičius

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užėikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdara nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET
Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties

BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-8886

Telefonas: Humboldt 2-7964

Dr. J. J. Kaškiaučius

530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

GARSINKITES "LAISVEJE"

Clement Vokietaitis

LIETUVIS ADVOKATAS

50 Court Street
Tel. Triangle 5-3622
Brooklyn, N. Y.

168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Kiekvienas apšvieta branginantis žmogus privalo būti dalininku dienraščio "Laisvės" bendrovės.

Fotografafas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir nadinu tokio dydžio, kokio prašaujama. Taiogi atmaliovoju ivažim spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stoties DMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Keksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragy: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

